

Information om lagen om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Lagens syfte och omfattning

Syftet med lagen – som trädde i kraft den 10 januari – är att förhindra spridning av covid-19 och den gäller utöver smittskyddslagen och ordningslagen. Lagen vänder sig främst till verksamheter men kan även påverka privatpersoner, bland annat genom att enskilda kan bötfällas för vissa brott mot regelverket. Lagen omfattar följande verksamheter vad gäller frågan om så kallade särskilda begränsningar:

- allmänna sammankomster och offentliga tillställningar;
- gym- och sportanläggningar, badhus, bibliotek, museer, djurparker, campingplatser och andra platser för fritids- eller kulturverksamhet som är öppna för allmänheten;
- köpcentrum, varuhus, gallerior, butiker, serviceinrättningar och andra handelsplatser som är öppna för allmänheten;
- kollektivtrafik och inrikes flygtrafik, och platser för privata sammankomster.

Vidare får även användningen av *platser* dit allmänheten har tillträde begränsas genom föreskrifter. Det kan till exempel bli aktuellt att förbjuda allmänheten från att vistas vid en viss badstrand, om inte risk för trängsel kan elimineras.

Vi ser att vårdinrättningar som *verksamhetsform* inte omfattas. Däremot kan Fysioterapeuternas medlemmar i viss utsträckning påverkas av punkten 2 avseende gym- och sportanläggningar samt andra platser för fritidsverksamhet som är öppna för allmänheten.

Vad innebär lagen?

Innebär lagen att ovannämnda verksamheter tvingas stänga ned? Inte nödvändigtvis. Då lagen medför vissa inskränkningar av grundläggande fri- och rättigheter ska de åtgärder som beslutas vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte. Med andra ord får föreskrifterna och besluten inte vara mer långtgående än vad som är försvarligt med

hänsyn till faran för människors liv och hälsa. Detta innebär att nedstängning ses som ett sistahandsalternativ. Målet är att verksamheterna ska kunna bedrivas på ett sådant sätt att trängsel undviks och att människor kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra. **Det åligger den som bedriver eller ansvarar för verksamheten att vidta lämpliga åtgärder för att tillgodose dessa krav.**

Vad kan då myndigheterna konkret göra för att förhindra smittspridning i bland annat fritidsverksamheter, som sportanläggningar? I första hand får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att den som bedriver verksamhet på en plats för fritids- eller kulturverksamhet ska vidta smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter får innebära krav på:

1. begränsning av antalet besökare;
2. begränsning av öppettider, eller
3. andra åtgärder för att förhindra smittspridning.

Som ett sistahandsalternativ, om andra smittskyddsåtgärder bedöms otillräckliga, får meddelas föreskrifter om att platser för fritids- eller kulturverksamhet ska hållas stängda. OBS! Sådana beslut kan avgränsas till ett visst geografiskt område.

Vem utövar tillsyn över lagen och vad behöver näringsidkare tänka på?

Det är länsstyrelsen som utövar tillsyn över att föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs. På begäran av länsstyrelsen ska den som bedriver eller ansvarar för en sådan verksamhet som avses i lagen lämna de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har rätt att få tillträde till lokaler, områden och utrymmen där verksamheten bedrivs. Länsstyrelsen får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd lagen ska följas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Endast vissa beslut enligt lagen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, bland annat länsstyrelsens beslut om särskilda begränsningar i enskilda fall samt myndighetens beslut om föreläggande och eventuellt vite. Majoriteten av de föreskrifter som eventuellt kommer att tas med stöd av lagen kommer därmed inte att kunna överklagas. Lagen ger inte heller någon särskild möjlighet att söka ersättning från det allmänna för de fall där åtgärderna påverkat verksamhetens lönsamhet på ett negativt sätt, utan berörda näringsidkare hänvisas – än så länge – till befintliga stödåtgärder.

Lagen upphör att gälla vid utgången av september 2021. Dock kommer den fortsätta att gälla för ärenden och mål om tillsyn som har inletts före upphävandet.